

Asyl- och migrationshanteringsstrategin

Justitiedepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2026) 45

Celexnummer 52026DC0045

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Europeisk asyl- och migrationshanteringsstrategi

Sammanfattning

Kommissionen har i enlighet med asyl- och migrationshanteringsförordningen antagit en europeisk asyl- och migrationshanteringsstrategi. Strategin utgår ifrån fem prioriteringar; 1. Intensifierad migrationsdiplomati, 2. Starka yttre gränser för förbättrad kontroll och säkerhet, 3. Ett rättvist, stabilt och anpassningsbart asyl- och migrationssystem, 4. Effektivare återvändande och återtagande, 5. Arbetskrafts- och talangmobilitet för stärkt konkurrenskraft.

Regeringen välkomnar den huvudsakliga inriktningen i kommissionens strategi, däribland vikten av att motverka irreguljär migration och öka återvändandet samt attrahera talanger till EU.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering ska medlemsstaterna fastställa nationella strategier för asyl- och migrationshantering och därefter ska kommissionen utarbeta en långsiktig europeisk asyl- och migrationshanteringsstrategi. Kommissionens

strategi, som antogs den 29 januari 2026, är den första långsiktiga strategin som är framtagen enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen.

1.2 Förslagets innehåll

I strategin redogör kommissionen för pågående processer och förhandlingar på migrationsområdet samt inriktningen för det fortsatta arbetet under kommande år. Kommissionen anser att EU behöver motverka irreguljär migration och stoppa migrantsmugglingsnätverken, erbjuda skydd till personer som flyr från krig och förföljelse samt uppmuntra talanger att söka sig till EU. Fem prioriterade områden har identifierats för att kunna uppnå dessa mål. Kommissionen hänvisar även till behovet av EU-finansiering, däribland förslaget till EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034. EU:s byråer ska ge operationellt och rättsligt stöd och deras verktyg ska stärkas. Ett förslag till revidering av förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen (Frontex) ska presenteras och en revidering av förordningen om Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) ska övervägas.

1.2.1 Strategins prioriterade områden

1.2.1.1 Intensifierad migrationsdiplomati

För att motverka irreguljär migration framhåller kommissionen vikten av en effektivare diplomati som bygger på gemensamt ansvarstagande med tredjeland. Förbättrad diplomati ska uppnås genom såväl hävstänger som incitament i kontakter med tredjeland och kopplingarna till andra politikområden ska stärkas. Prioriteringen ska bidra till motverkande av människosmuggling, människohandel och förbättrat samarbete om återvändande och återtagande med tredjeland. Befintliga partnerskap med ursprungs- och transitländer ska fördjupas och nya partnerskap utvecklas. EU ska bidra till att stärka partnerländers asyl- och migrationssystem, öka ambitionerna för vidarebosättning och stödja frivilligt återvändande och återintegrering.

1.2.1.2 Starka yttre gränser för förbättrad kontroll och säkerhet

Kommissionen bedömer att kontrollen av EU:s yttre gräns kommer stärkas när migrations- och asylpakten genomförs, vilket inkluderar screening av tredjelandsmedborgare och gränsförfaranden. Förbättrade IT-system och tillgång till nya digitala verktyg ska bidra till förbättrad kontroll och säkerhet.

Detta inkluderar införandet av in- och utresesystemet (EES), digitalisering av EU:s gränshantering och att prioritera användningen av AI.

1.2.1.3 Ett rättvist, stabilt och anpassningsbart asyl- och migrationssystem

Genomförandet av migrations- och asylpakten framhålls som en strategisk prioritering under kommande fem år som ska lägga grunden för ett rättvisare och effektivare system för migrationshantering. Genom migrationspakten ska en effektiv ansvarsfördelning som bidrar till att minska sekundära förflyttningar etableras. Ökad digitalisering och utnyttjande av ny teknologi som AI ska leda till förenklade processer och minskad administrativ börda. Att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina är fortsatt prioriterat.

1.2.1.4 Effektivare återvändande och återtagande

För att uppnå ett effektivare återvändande ska arbetet med ett gemensamt europeiskt system fördjupas, vilket kommande antagande av förslaget till en återvändandeförordning ska bidra till. Kommissionen avser att presentera ett förslag om digitalisering av ärendehanteringssystem på området. I det kommande förslaget till revidering av förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen kommer möjligheten att stärka Frontex operativa roll i fråga om återvändande både inom och utom EU att utforskas. Förbättrat samarbete med tredjeländer om återtagande av sina medborgare framhålls som nödvändigt och prioriterat för att etablera ett effektivt system. Syrien och Afghanistan lyfts fram som länder som kräver särskilt fokus och en EU-samordnad ansats som kommissionen kan bidra till.

1.2.1.5 Arbetskrafts- och talangmobilitet för stärkt konkurrenskraft

Ett fördjupat samarbete med partnerländer ska bidra till att öka EU:s attraktionskraft. Samarbetena ska bland annat fördjupas genom att EU:s nuvarande talangpartnerskap expanderar, nya partnerskap etableras samt genom andra initiativ, såsom det planerade European Legal Gateway Office i Indien. Arbetet med att förenkla processen för att attrahera talanger, påskynda erkännande och validering av tredjelandsmedborgares kvalifikationer, operationalisering av EU:s talangreserv, motverkande av arbetslivskriminalitet och förbättrad integration ska bidra till en arbetskrafts- och talangmobilitet som stärker konkurrenskraften.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte aktuellt.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Inte aktuellt då strategin enbart är övergripande.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar den huvudsakliga inriktningen i kommissionens asyl- och migrationshanteringsstrategi. Det är positivt att kommissionen, parallellt med genomförandet av migrations- och asylpakten, prioriterar åtgärder för att minska den irreguljära migrationen, bekämpa människosmuggling, människohandel och arbetskraftsexploatering samt öka och effektivisera återvändandet. Regeringen instämmer i att EU behöver stärka och hitta nya former för samarbetet med tredjeländer och välkomnar särskilt fokuset på Afghanistan och Syrien. Regeringen betonar även vikten av en effektiv gränsförvaltning vid EU:s yttre gräns för att upprätthålla unionens säkerhet och förhindra irreguljära gränspassager. Regeringen instämmer vidare i vikten av att stärka EU:s konkurrenskraft. Attraktion av högkvalificerad arbetskraft samt forskare och doktorander är en prioritet för Sverige, men nationell kompetens måste respekteras vid frågor som rör laglig migration.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända, men kommissionens strategi bygger på medlemsstaternas nationella strategier.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas, förutom kommissionens, ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Kommissionens asyl- och migrationshanteringsstrategi har inte sänts på remiss.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Inte aktuellt.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Den europeiska asyl- och migrationshanteringsstrategin väntas behandlas i rådet. En första behandling skedde i rådsarbetsgruppen för asylfrågor den 10 februari och i strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl den 12 februari.

4.2 Fackuttryck och termer